

Beleid Burgerschapsvorming



Mee ingestemd door de medezeggenschapsraad op 26.04.10.

Visie en verantwoording

Binnen onze school zijn wij vanuit onze christelijke identiteit bezig met de ontwikkeling van kinderen naar hoofd, hart en handen. Kinderen krijgen hier een basis mee voor hun latere functioneren in de maatschappij. In goed onderwijs krijgt burgerschapsvorming een plek. Actief burgerschap en sociale integratie verdienen onze aandacht; niet als een apart lesprogramma, maar als integraal onderdeel van ons onderwijsaanbod. Gezien de populatie van onze school die in een vrijwel 'witte wijk' staat, is er gekozen om de meeste aandacht te geven aan sociaal gedrag, verantwoordelijk gedrag, aandacht voor de verschillen tussen arm en rijk, kennismaking met andere culturen en integratie, en het bijbrengen van de democratische grondbeginselen.

In onze schoolvisie hanteren we een aantal uitgangspunten om te komen tot goed onderwijs. Verschillende onderdelen van burgerschapsvorming zijn hierin te herkennen:

Veiligheid

De school moet een veilige plek zijn waar respect voor elkaar is, voor elkaars mening en elkaars spullen. Een plek ook waar naar hartenlust geoefend kan worden met sociale vaardigheden.

Eigenheid

Burgerschap gaat over diversiteit, acceptatie en tolerantie. Het vraagt ook reflectie op het eigen handelen, een respectvolle houding en een bijdrage aan de zorg voor je omgeving. We vinden het vanuit onze christelijke identiteit belangrijk dat ieder kind zichzelf mag zijn, zich van waarde weet. Vanuit die eigenwaarde kan het zijn omgeving ontdekken en vormgeven met de mensen om hem heen.

Uitdaging

Kinderen hebben een uitdagende leer- en speelomgeving nodig om te willen en kunnen leren. De school kan een oefenplek zijn, waar zij ook feedback krijgen van anderen.

Zelfstandigheid

De maatschappij heeft mensen nodig die zelfstandig keuzes kunnen en willen maken. Daartoe hebben kinderen voldoende kennis nodig van onderwerpen die in de samenleving spelen, in het klein (school, wijk) en in het groot (land, wereld).

Verantwoordelijkheid

Kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen werk, hun eigen acties en gedragingen. Ook leren zij verantwoordelijkheden van anderen te herkennen en erkennen.

De onderwijsinspectie heeft voor het onderwijsaanbod bij burgerschapskunde vier aandachtspunten gekozen, die wij als uitgangspunt overgenomen hebben in het volgende schema.

| Burgerschapskunde op 't Ambacht | Doelen | Onderwijsaanbod OB / BB | Evaluatie |
|---------------------------------|---|--|--|
| Sociale competentie | Alle leerlingen van onze school weten wat sociaal gewenst gedrag is: Kanjergedrag! Zij oefenen zich structureel in sociale vaardigheden. | <ul style="list-style-type: none"> • Kanjertraining in alle groepen • Methode Trefwoord • Jaarlijkse Kanjerdag | <ul style="list-style-type: none"> • Vastleggen sociaal gedrag: leerlingvolgssysteem en via Kijk • Jaarlijkse evaluatie Kanjertraining op teamverg. |
| Openheid naar de samenleving | Alle leerlingen hebben kennis over de diversiteit van onze schoolbevolking (in het klein) en van onze samenleving. (in het groot) Wij willen hen een houding van tolerantie, respect en verantwoordelijkheid meegeven. Discriminatie hoort daar niet bij! | <ul style="list-style-type: none"> • Openheid naar ouders/school-conferentie • Brede school ontwikkelingen • Aardrijkskunde: de Blauwe Planeet • Kunstenplan: cultuur en erfgoed • Aandacht voor actualiteiten • Methode natuur/techniek • Dag voor de buurtbewoners (OB) | <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse evaluatie in teamvergadering. • Evaluatie in bouwvergadering • Jaarlijkse evaluatie Kunstenplan met aanbieder |
| Waarden, normen, democratie | Vanuit onze christelijke identiteit vinden we de verantwoordelijkheid voor jezelf, de ander en je leefomgeving belangrijk. Ieder kind is uniek en krijgt de kans zich naar eigen mogelijkheden, van hart, hoofd en handen, te ontplooiën. Om optimaal deel te kunnen nemen aan onze democratische samenleving leren we kinderen zich te gedragen volgens fatsoensnormen en hun eigen rechten en plichten te kennen. | <ul style="list-style-type: none"> • Methode Trefwoord, • Kringgesprekken • Gedragsregels n.a.v. Kanjertraining • Geschiedenis: Wijzer door de tijd • Aandacht voor actualiteiten • Verantwoordelijkheid oefenen door te werken met planbord/weektaken • Dag van de multiculturele samenleving (BB) | <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse evaluatie in teamverg. • Evaluatie in bouwvergadering |
| School als oefenplaats | Als lerende organisatie wil onze school de leerlingen stimuleren tot een betrokken houding en geeft hen daartoe de ruimte. We willen in de wijk aanwezig zijn met onze voorzieningen. Bij acties voor goede doelen hebben we een voorbeeldfunctie. | <ul style="list-style-type: none"> • Leerkracht heeft leidinggevende en begeleidende functie. • Jaarlijkse actie Goede doel • Sparen voor andere scholen via Schools (Edukans) • Actie Schoenmaatjes • Kanjertraining | <ul style="list-style-type: none"> • Gesprekencyclus • Jaarlijkse evaluatie in teamverg. |

Toelichting:

1. Sociale competenties: de competenties om met andere mensen om te gaan

Doelen:

Wij willen bouwen aan het zelfvertrouwen van kinderen. Kinderen moeten zich veilig en gewaardeerd voelen. De leerlingen kunnen hun gevoelens onder woorden brengen en voelen zich betrokken bij elkaar. Onderlinge problemen zijn hanteerbaar en er is respect voor elkaar.

Onderwijsaanbod:

In alle groepen doen we aan Kanjertraining. De Kanjertraining gaat uit van 5 basisregels voor het gedrag:

1. We vertrouwen elkaar.
2. We helpen elkaar.
3. Niemand speelt de baas.
4. Niemand lacht uit.
5. Niemand doet zielig.

Deze regels zijn het uitgangspunt van de leergang en worden voortdurend getraind. De Kanjerlessen zijn zowel preventief als curatief van aard. De training stimuleert een positieve sfeer in groepen. Hiermee wordt sociale onrust voorkomen. Hiervoor worden leerkrachten speciaal opgeleid bij de start van het schooljaar 2010-2011.

Trefwoord is onze methode voor godsdienstige en levensbeschouwelijke vorming. Trefwoord brengt met behulp van leefthema's twee werkelijkheden bij elkaar: de belevingswereld van het kind - in de hedendaagse, multiculturele en religieuze samenleving - en de wereld van de bijbel. Godsdienstige en levensbeschouwelijke vorming staat daarom niet los van andere vak- en vormingsgebieden. Er zijn duidelijke raakvlakken met sociale weerbaarheid, gezond gedrag en zelfredzaamheid. Trefwoord levert ook een bijdrage aan leergebiedoverstijgende doelen als: werken aan een positief zelfbeeld, voor jezelf en anderen durven opkomen, rekening houden met gevoelens en wensen van anderen, leren handelen naar algemeen geaccepteerde normen en waarden, enz. Zo blijkt in de praktijk dat het materiaal ook ruime mogelijkheden biedt om de sociaal-emotionele vorming en het normen- en waardenbesef te stimuleren. (overgenomen uit de informatie van de methode)

Eén keer per jaar organiseren we de Kanjerdag. Door kinderen van diverse leeftijden groepsdoorbrekend samen bezig te laten zijn met onderwerpen in de sociale sfeer, wordt respect, betrokkenheid en begrip voor elkaar gestimuleerd.

Evaluatie:

We leggen sociaal gedrag vast in Kijk (gr. 1/2) en in een volgsysteem (gr.3/8).

De Kanjertraining wordt ingevoerd in het schooljaar 2010-2011. Jaarlijks evalueren we de Kanjertraining op een teamvergadering. Ouders worden bij de invoering betrokken door een ouderavond te organiseren.

2. Openheid naar de samenleving: voorbereiding op deelname aan en betrokkenheid bij de Nederlandse samenleving

Doelen:

De kinderen van onze school wonen in een 'witte wijk'. Wij willen hen laten kennismaken met de diversiteit van onze schoolbevolking en van de samenleving. Een houding van tolerantie, begrip en respect vinden we belangrijk. Discriminatie past daar niet bij! Niet op grond van geloof of ras, maar ook niet van kinderen die 'anders zijn'. De wereld is groter dan de school 't Ambacht. We willen ons best doen om de kinderen met de wereld om hen heen kennis te laten maken. Jonge kinderen kijken uit de school de wijk in. De iets oudere kinderen leren hun plek in de maatschappij kennen. Tenslotte willen we kinderen bewust maken van hun wereldburgerschap.

Onderwijsaanbod:

Openheid naar de samenleving begint met openheid naar de ouders. Aan ouderbetrokkenheid wordt veel aandacht besteed. Je ziet ouders overal op school op alle niveaus meedoen. (MR, excursies, leeshulp, knutselen) Ieder jaar houden we een Schoolconferentie, waarbij alle ouders uitgenodigd worden mee te denken over een gekozen thema. De maandelijkse nieuwsbrief en de website houden ouders uitgebreid op de hoogte van algemene ontwikkelingen in de school en van de activiteiten in de groepen.

Wij zijn een school in een wijk. Alle kinderen van onze school wonen in de wijk Vlaardingen Ambacht. Wij zijn ons aan het ontwikkelen naar een Brede school. Bij de keuze van opvang en activiteiten aanbod is de wijk een meebepalende factor. De gerichtheid op de wijk waarin onze school staat, willen we extra benadrukken. Jaarlijks wordt er in de onderbouw een dag georganiseerd waarin het contact met buurtbewoners centraal staat.

Wij werken vanaf groep 5 bij het vak aardrijkskunde met de methode De Blauwe Planeet. In deze methode komen diverse onderwerpen omtrent burgerschap en integratie aan de orde. Het onderwerp 'zorg voor natuur en milieu' loopt als een rode draad door de thema's in de opdracht 'Mijn planeet'. Deze opdracht, vaak in de vorm van een onderzoekje, is een vast onderdeel in elk hoofdstuk en leert de kinderen goed wereldburgerschap. Bij de behandeling van landen en werelddelen is de cultuur van dit land/werelddeel een vast onderdeel van de lesstof. Kinderen worden uitgenodigd nieuwsgierig te zijn naar andere culturen.

Voor kunst- en cultuur educatie maken wij gebruik van het "Kunstenplan" van de gemeente Vlaardingen. Allerlei vormen van kunst en cultuur komen in de verschillende jaargroepen aan de orde. Vast onderdeel in groep 7 is het culturele erfgoed van onze stad.

In de groepen 7 en 8 wordt wekelijks naar het school tv weekjournaal gekeken. N.a.v. de uitzending wordt in de groepen gesproken over actuele onderwerpen. Ook bij de start van de dag is er regelmatig aandacht voor actualiteiten. Op een afgesproken dag in de week brengen de leerlingen van de groepen 7 en 8 actuele onderwerpen in waarover gesproken/gedebatteerd wordt. Dit gebeurt veelal d.m.v. krantenknipsels. Ook in de leesmethode Nieuwsbegrip wordt veel gewerkt met actuele thema's. Wij gebruiken Nieuwsbegrip in de groepen 4 t/m 8 naast onze leesmethode.

Dit schooljaar kiezen we een nieuwe methode voor het vak Natuur/Techniek. Het milieu zal daarin structureel aandacht krijgen.

Evaluatie:

Jaarlijks evalueren we de schoolconferentie met ouders in de MR en met het team in de teamvergadering. In de bouwvergadering evalueren we de gebruikte methodes. In de onderbouw is afgelopen jaar voor het eerste een dag voor buurtbewoners georganiseerd. (pannenkoekenochtend) Ook deze wordt in de bouwvergadering geëvalueerd. De evaluatie van de activiteiten van het Kunstenplan vindt jaarlijks in het voorjaar plaats met de coördinator van de Vrije Academie.

3. Waarden, normen en democratie: bevordering van de basiswaarden en van de kennis, vaardigheden en houdingen die nodig zijn om te participeren in de democratische rechtsstaat

Doelen:

Vanuit onze christelijke identiteit vinden we de verantwoordelijkheid voor jezelf, de ander en je leefomgeving belangrijk. Ieder kind is uniek en krijgt de kans zich naar eigen mogelijkheden, van hart, hoofd en handen, te ontplooiën.

Om optimaal deel te kunnen nemen aan onze democratische samenleving leren we kinderen zich te gedragen volgens fatsoensnormen en hun eigen rechten en plichten te kennen.

Onderwijsaanbod:

Trefwoord is onze methode voor godsdienstige en levensbeschouwelijke vorming. Trefwoord brengt met behulp van leefthema's twee werkelijkheden bij elkaar: de belevingswereld van het kind - in de hedendaagse, multiculturele en religieuze samenleving - en de wereld van de bijbel. In het materiaal van de methode komen ook andere godsdiensten en hun uiterlijke kenmerken naar voren. D.m.v. de dialoog leren de kinderen respectvol om te gaan met deze kenmerken.

In bijna alle groepen wordt de dag gestart met een kringgesprek. Een vorm waarbij aandacht voor elkaar, waardering voor elkaars verhaal de ruimte krijgt.

Door ons te houden aan de gedragsregels van de Kanjertraining leren we te reflecteren op gedrag, elkaar aan te spreken en de zin van het maken van goede afspraken, te begrijpen.

Bij het vak geschiedenis, komt de geschiedenis van de rechtstaat aan de orde. Stemrecht, verkiezingen en democratie worden uitgelegd. Vooral in groep 8 wordt de staatsinrichting van Nederland besproken. Onze methode 'Wijzer door de tijd' schetst de geschiedenis van burgers en hun rechten door de eeuwen heen, en ook globaal in andere werelddelen. Ook de eerder genoemde aandacht voor de actualiteit levert regelmatig gespreksstof op over politiek, democratie en maatschappelijk relevante onderwerpen. Extra aandacht is er ieder jaar voor Prinsjesdag: de feestelijkheden en de inhoud van deze dag.

We oefenen verantwoordelijkheid door het werken met planborden en weektaken binnen onze school. Vanaf groep 1 krijgen de kinderen hiermee te maken. Keuzes maken, plannen, verplicht en niet-verplicht werk doen, zijn daarin heel belangrijke vaardigheden. Aangezien onze school in een witte wijk staat, komen de kinderen niet automatisch in contact met andere culturen. Om een positieve ontmoeting mogelijk te maken,

organiseren we vanaf het schooljaar 2010-2011 een Dag van de multiculturele samenleving met de groepen van de bovenbouw.

Evaluatie:

Jaarlijks evalueren we de activiteiten vanuit de Kanjertraining met het team in de teamvergadering. In januari 2011 is er een speciale trainingsdag/terugkomdag gepland om de start van deze training op school te evalueren. In de bouwvergadering evalueren we de gebruikte methodes. In de bovenbouw zal komend jaar voor het eerst een dag in het teken van de multiculturele samenleving georganiseerd worden. Echte ontmoetingen moeten daar een plek krijgen. Hiervoor zal een werkgroep in het leven worden geroepen. Ook deze dag wordt in de bouwvergadering geëvalueerd

4. School als oefenplaats: het, als school, ook zelf in de praktijk brengen van burgerschap en leerlingen mogelijkheden geven te oefenen met burgerschap en integratie

Doelen:

Als lerende organisatie wil onze school de leerlingen stimuleren tot een betrokken houding bij burgerschap. Oefenen in het omgaan met verantwoordelijkheden kan hier op school in een veilige omgeving gebeuren. Als school willen we een voorbeeldfunctie hebben als het gaat om het ondersteunen van goede doelen.

Onderwijsaanbod:

De leerkracht heeft leidinggevende en begeleidende vaardigheden. De leerlingen leren om te gaan met uitgestelde aandacht en vergroten hun zelfstandigheid. Leerkrachten bieden ruimte aan initiatieven van de leerlingen en geven eerlijke feedback.

Wij zijn ons bewust van de rijkdom waarin wij leven. Om als school vorm te geven aan ons wereldburgerschap willen we ons daarom inzetten voor mensen die het minder hebben dan wij. Ieder jaar wordt er een goed doel uitgekozen waar een actie voor gehouden wordt. Ieder jaar wordt er in het najaar meegedaan met de actie Schoenmaatjes. Kinderen worden ook inhoudelijk bij deze actie betrokken. De geldelijke opbrengst is belangrijk, maar de bewustwording van de kinderen is voor ons ook belangrijk.

In de Kanjertraining is sociaal gedrag bespreekbaar gemaakt. De school biedt daarmee door de jaren heen een veilige oefenplek voor die sociale en burgerschapsvaardigheden.

Evaluatie:

In de gesprekkencyclus is aandacht voor de coachende houding van leerkrachten. Jaarlijks worden de acties voor goede doelen geëvalueerd op een teamvergadering. Evaluatie Kanjertraining. (zie boven)